

Cena Lékařského odborového klubu – Svazu českých lékařů za statečnost za rok 2009

V sobotu 30. ledna 2010 se v pražském paláci Žofín koná 14. reprezentační ples lékařů českých, který společně pořádají Česká lékařská komora a LOK-SČL. V průběhu plesu bude předána Cena LOK-SČL za statečnost. Za rok 2009 tuto cenu obdrží **MUDr. Alena Dernerová**, dětská neuroložka z Mostu.

Předsednictvo LOK-SČL dr. Dernerovou vybralo pro její statečný postoj při kritice předražených nákupů přístrojů a nevýhodných smluv v nemocnicích Ústeckého kraje sdružených v akciové společnosti Krajská zdravotní a. s. Kvůli této kritice dr. Dernerová ukončila svůj pracovní úvazek jako dětská neuroložka v Krajské zdravotní.

Životopis MUDr. Aleny Dernerové

Narozena v Kopistech, okres Most. Po studiu na gymnáziu v Mostě následovalo studium na Fakultě dětského lékařství UK v Praze. Po promoci pracovala jako sekundární lékař dětského oddělení v Mostě. Po složení atestace I. st. z pediatrie se začala specializovat na dětskou neurologii. V roce 1992 složila nástavbovou atestaci z oboru dětské neurologie. Od roku 1992 specialista pro dětskou neurologii v nemocnici Most, kde pracovala do března roku 2009. Od dubna 2009 pracuje jako plně privátní dětský neurolog pro okres Most a Louny.

Rozhovor s dr. Dernerovou – rekapitulace celé kauzy

Paní doktorko, jak to všechno začalo?

V říjnu roku 2007 vznikla Krajská zdravotní a. s. (dále KZ), která sdružuje 5 nemocnic, vedle Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem i nemocnici Chomutov, Most, Teplice a Děčín. Samozřejmě se hned vynořila otázka, zda je konglomerát 5 nemocnic vhodný pro pacienty a zdravotníky. Začalo se mluvit o politicko-podnikatelském sdružení, které by tak ovládlo největší zdravotnické uskupení v Čechách s počtem 6,5 tisíc zaměstnanců a ročním obratem 6 mld. Kč. Lidé, kteří byli vybráni do top managementu KZ, nejenom u mě, ale i u mnoha dalších zdravotníků a občanů, nebudili zrovna důvěru, jejich kompetence řídit tak velký zdravotnický kolos byla sporná, u některých dokonce byly jejich předchozí firmy v konkurzu. Objevilo se reálné podezření na napojení na Českou zdravotní, která v té době velmi nešťastně „hospodařila“ v Karlovarském kraji. Tehdy jsem se jako členka zastupitelstva města Most (nestraník, za SKND-ED) na schůzích zastupitelstva potkávala s tehdejším hetmanem Ústeckého kraje ing. Jiřím Šulcem (též zastupitelem města Mostu za ODS). Velmi zaujatě jsem s ním diskutovala o smyslu KZ, o tom, jak může vzniknout tak velký podnik, aniž by měl nějakou vizi, cíl, bussines plán atd. V té době jsem také vystoupila v rozhlase, kde jsem diskutovala o smyslu KZ společně s ing. Fialou, členem představenstva KZ, a JUDr. R. Falbrem. Tento rozhovor vyvolal u kolegů v nemocnicích velký zájem a díky tomu jsem zjistila, že ve svých pochybách nejsem sama. Hodně kolegů mi vyjádřilo svoji podporu.

Pak jste ale pracovala v poradním sboru hejtmana Šulce...

Ano, koncem roku 2007 mi bylo hejtmánem Šulcem nabídnuto, abych vytvořila poradní sbor hejtmána, složený z uznávaných zdravotníků Ústeckého kraje. Měla jsem zpočátku pochyby, zda nejde jen o taktický tah ze strany politiků, ale pak jsem si řekla, že to je alespoň možnost jak získat skutečné informace a něco změnit. Poradní sbor byl tedy vytvořen a zhruba jednou měsíčně se scházel u hejtmána Šulce. Probíraly se otázky koncepce KZ, smlouvy se zdravotními pojišťovkami a řada detailů, mimo jiné i personální obsazení managementu KZ. Tak se podařilo zabránit, aby bylo vytvořeno tzv. obchodní oddělení, které by vedl člověk, který v té době pracoval pro Českou zdravotní v Libereckém kraji. To byl ale jen jeden z mála úspěchů poradního sboru, obchodní oddělení bylo nahrazeno soukromou akciovou společností a KZ prováděla sporné kroky dál, bez ohledu na poradní sbor. Byl například proveden audit společností Česká zdravotní, který stál cca 800 tis Kč a jeho výsledek byl nejenže nepřesný, ale v některých případech zcela zavádějící (kladné výsledky prezentovány jako záporné a naopak!). O tomto auditu jsem vedla v poradním sboru velmi ostrý spor s dr. Stříteským z České zdravotní. Stále více mi bylo jasné, že poradní sbor se dříve či později dostane do konfliktu se samotným hejtmánem, jehož zdržovací a zamlžovací taktika nemohla fungovat donekonečna, resp. do voleb, které byly na podzim roku 2008. Zásadní zlom znamenala kauza laboratoře KZ.

O co šlo?

V srpnu 2008 byl představenstvem KZ proveden pokus pronajmout laboratoře celé KZ za 30 mil Kč/rok na dobu 15 let na základě nepravdivého údaje, že laboratoře vydělávají ročně jen 10 mil Kč. Orientačními výpočty ale bylo jasné, že roční zisk je minimálně 180 mil Kč. Tehdy jsem se právě vrátila z dovolené a během víkendu jsem se snažila celou kauzu medializovat. Ihned jsem oslovila i hejtmána, aby zakročil, protože smlouva o pronájmu laboratoří byla pro KZ vyloženě vazalská, na dobu 15 let s enormními pokutami pro KZ při jejím nedodržení či vypovězení. KZ by tak za 15 let přišla o více než 2 mld Kč!!! Typické je, že hejtmán nereagoval, respektive s reakcí vyčkával takřka 3 týdny, a až poté co bylo jasné, že smlouva neprojde, vydal prohlášení, že si nechá zpracovat zprávu, aby se s kauzou laboratoře blíže seznámil. Přitom se na poradním sboru o laboratořích opakovaně hovořilo, probírala se otázka jejich efektivnosti, ale že se již v dubnu téhož roku na představenstvu KZ jednalo o jejich pronájmu, nepadlo ani slovo. Poté, co se se smlouvou seznámil europoslanec JUDr. R. Falbr, podal dokonce trestní oznámení na předsedu a místopředsedu představenstva KZ. Kauza laboratoře jasně odhalila, že představenstvo KZ a politická reprezentace Ústeckého kraje má zájem o zdravotnictví jen jako zdroj financí pro určité politicko-podnikatelské skupiny a proto se členové poradního sboru na moji výzvu dobrovolně vzdali své funkce. Přesto před krajskými volbami v roce 2008 mě hejtmán Šulc požádal o politickou podporu, respektive kladné vyjádření ke své osobě na předvolebním letáku ODS, což jsem logicky odmítla a naopak mu navrhla, aby se vzdal funkcí a již nekandidoval...

Jak se změnila situace po volbách?

Po drtivé výhře ČSSD v krajských volbách řada zdravotníků očekávala změnu v organizaci Krajské zdravotní, nebo její rozpuštění do samostatných nemocnic. Nic z toho se nestalo, naopak, počet členů představenstva KZ se zvětšil z 5 na 7, předsedou se stal předseda krajské ČSSD ing. Petr Benda a v radě Ústeckého kraje vznikla velká koalice mezi ČSSD a ODS.

A pak začala kauza ROP...

Přesně tak, v lednu 2009 jsem vystoupila na krajském zastupitelstvu jako občan s kritikou předraženého nákupu zdravotnických přístrojů z peněz ROP (regionální operační program pro obnovu zdravotnické techniky v rámci NUTS II Severozápad). Zaujalo mě, že jednodetektorový přístroj digitální radiografie v mostecké nemocnici má cenu předraženého dvoudetektorového přístroje. Chtěla jsem vysvětlení.

Dostala jste ho?

Naopak. Po této kritice jsem se setkala s naprosto neadekvátní reakcí ze strany vedení Kraje i KZ, kdy tehdejšímu řediteli Müllerovi bylo telefonicky sděleno, aby mě okamžitě vyhodil, jinak bude odvolán on sám. Důvodem pro mé propuštění mělo být to, že poškozují dobré jméno KZ. Kuloárně mi pak bylo řečeno, že jsem nepřijatelná z politických důvodů jak pro ODS, tak pro ČSSD. Přesto jsem se nevzdala a díky výraznému zájmu médií mi pracovní poměr nebyl rozvázán. Nakonec jsem po dalších 2 měsících ukončila pracovní poměr sama, protože po úmrtí kolegyně jsem musela převzít privátní ordinaci dětské neurologie v Mostě, čímž došlo k rozšíření mého privátního úvazku z 0,5 na 1,0. VZP mi ale vzhledem k nedostatku dětských neurologů rozšířila celkový úvazek na 1,3, takže jsem nabídla KZ, že mohu nadále pracovat jako dětský neurolog v mostecké nemocnici na úvazek 0,3, což KZ neakceptovala, přestože v té době neměla žádného dalšího dětského neurologa. Toto vyhození tzv. manažerským způsobem a neochota jakkoli diskutovat u mě jen více podnítilo zájem o nakládání s finančními prostředky EU v rámci KZ. Záhy se zjistilo, že veškeré přístroje a zařízení kupované z těchto financí jsou předražené o 30 %. Jen v KZ byly zakázky předraženy cca o 120 mil.

O tom se v médiích sporadicky psalo v souvislosti s kontrolou z EU...

Obrátila jsem se postupně na instituce, o nichž jsem se domnívala, že by měly kontrolovat využití peněz z ROP. Obeslala jsem Kontrolní výbor parlamentu, NKÚ, ÚOHS, případem se zabývalo MMR, Úřad regionální rady, ale výsledek nebyl žádný. Proto jsem se v dubnu 2009 obrátila na antidefundační úřad při Evropské komisi, neboli OLAF, který se případem zabývá. Teprve poté jsem byla pozvána k jednání na ministerstvo financí k šéfovi Národního fondu, který by se měl zabývat hospodařením s penězi EU. V listopadu 2009 jsem vystoupila na kontrolním výboru parlamentu ČR. Poté bylo za přítomnosti náměstka MF konstatováno, že v ČR do současné doby neproběhla žádná kontrola hospodaření s penězi EU ve smyslu efektivit a hospodárnosti. Situace je o to horší, že tato záležitost je celoplošná, nejen v KZ, ale v celé ČR. Víím, že to je běh na dlouhou trať, případy Brusel šetří také v dlouhém časovém horizontu, ale je to aspoň cesta. U nás za současného marasmu nelze očekávat nic.

Paní doktorko, předpokládám, že se asi nevzdáte a budete pokračovat dál...

Máte pravdu, nikdy to nevzdám, protože jako lékařka, zdravotník i občan se nemohu smířit s tím, jak se rozkrádají veřejné peníze a jak se nám zdravotníkům a lidem obecně pak říká, že pro nás, na naše platy, příjmy, důchody atd., nejsou peníze.

Držitelé Ceny za statečnost

Prvním oceněným byl v roce 1997 **prof. MUDr. Pavel Pafko, DrSc.** za výrok o ceně operace prezidenta Havla, kterou označil ve srovnání s opravou prezidentského auta za nízkou. Šlo o první takový výrok v médiích, který pronesl významný český lékař a akademický hodnostář.

Druhým oceněným lékařem byl **MUDr. Petr Herman** z Opavy za statečnost během záplav na Moravě, kdy pomocí loďky odvezl svoji těhotnou pacientku do nemocnice.

Třetí cenu dostal **MUDr. Rostislav Beneš** z Uherského Brodu, který se snažil přes značnou nepřízeň počasí dostat s posádkou sanity Rychlé lékařské pomoci k pacientce akutně ohrožené na životě.

Cenu za rok 2000 obdrželi členové vedení LOK Zlín **MUDr. Marcela Henčlová** a **MUDr. Libor Richter** za statečný postoj při jednání s ředitelem nemocnice o platech. Laureátem Ceny za statečnost 2001 byl **prim. MUDr. Lukáš Svoboda** z Hemodialyzačního centra Nemocnice Na Homolce, který se zúčastnil české expedice na druhý nejvyšší zemský vrchol K2, kde ač sám nemocen a v těžkých podmínkách poskytoval lékařskou péči dalším horolezcům.

Předsednictvo LOK-SČL rozhodlo Cenu za statečnost za rok 2002 udělit **prof. MUDr. Bohumilu Fišerovi, CSc.**, bývalému ministrovi zdravotnictví České republiky, který ve vládě statečně prosadil a na veřejnosti pak obhajoval navýšení finančních prostředků pro zdravotnictví a navýšení platů lékařů a sester v nemocnicích.

Za rok 2003 byl oceněn **MUDr. Zdeněk Šetrna**, lékař záchranné služby, který byl napaden a zbit při ošetřování zraněného. Přes tuto událost dále pracoval u záchranné služby.

Cena LOK-SČL za statečnost za rok 2004 byla mimořádná. Jednak to nebyla cena za jeden konkrétní statečný čin, ale za celý statečný život, a jednak byla předána in memoriam. Předsednictvo LOK-SČL tímto krokem ocenilo vynikající lékařku a velmi statečnou ženu, paní **doc. MUDr. Květu Kvapilíkovou, CSc.**, která zemřela v říjnu 2004 po dlouhé nemoci.

Za rok 2006 cenu získal českokrumlovský chirurg **MUDr. Jan Vorel** za to, že jako jediný měl odvalu podat trestní oznámení kvůli proplácení rozdílu mzdy mezi přesčasovou prací tzv. čekáním na práci.

Za své vystoupení za záchranu Úrazové nemocnice v Brně a osobní postoj při jednáních s ministrem Julínkem byla za rok 2007 vyznamenána **MUDr. Lenka Doležalová**.

Dosud poslední Cenu obdržel **prim. MUDr. Jaroslav Žák** z nemocnice v Karlových Varech, který se počátkem roku 2008 stal jedním z vůdců protestů proti tunelování karlovarské nemocnice jejím tehdejším managementem. Jak se později ukázalo z auditů, které byly v nemocnici provedeny, dostupily finanční ztráty hodnoty více než 100 miliónů a chování tehdejšího vedení nemocnice nyní prověřují orgány činné v trestním řízení. Šlo o naprosto typický model možného tunelování nemocnice soukromou společností, na kterou bylo řízení nemocnice vedením kraje pronájemem převedeno.

MUDr. Michal Sojka

Vedoucí tiskového oddělení ČLK